

**OPTIKAI ISMERETEK
ÁGAZATI SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA**

I. RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

Az optikai ismeretek ágazati szakmai érettségi vizsga részletes érettségi vizsgakövetelményei a XXIX. Optika ágazat következő szakképesítésének szakmai tartalmát veszik alapul:

- 54 810 01 Fotográfus és fotótermék-kereskedő.

A) KOMPETENCIÁK

1. Szakmai nyelv- és szóhasználat, beszédképesség

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1.1. A szakmai fogalmak helyes használata	Legyen képes szakmai fogalmakat megfelelő helyen és módon alkalmazni, a fogalmak jelentésváltozatait megkülönböztetni.	Legyen képes szakmai fogalmakat magas szinten alkalmazni, a fogalmak jelentésváltozatait megkülönböztetni.
1.2. Kommunikáció szakmai nyelven	Legyen képes a kérdező tanár által feltett kérdések megértésére, valamint pontos, lényegre törő válaszadásra.	Legyen képes a kérdező tanár által feltett kérdések megértésére, valamint pontos, lényegre törő és magas szintű válaszadásra.

2. Ismeretek helyén való alkalmazása

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
2.1. Lényegkiemelés	Legyen képes lényeges és kevésbé lényeges szempontok megkülönböztetésére. Legyen képes információk szétválogatására szakmai szempontok alapján.	Legyen képes lényeges és kevésbé lényeges szempontok magas szintű megkülönböztetésére.
2.2. Elvonatkoztatás képessége	Legyen képes tények és törvényszerűségek közötti összefüggések felismerésére, alkalmazására.	

3. Precizitás

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
3.1. Eszközök, kiegészítők használata	Legyen képes a fotografiai eszközök, kiegészítők pontos beállítására, használatára.	Legyen képes a fotografiai eszközök, kiegészítők beállítására, magas szintű használatára.

B) TÉMAKÖRÖK

1. Optikai alapok

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
1.1. Fénytani alapok	Ismerje a geometriai és a fizikai optika jelenségeit, a fény hullámtermészetét és a fény anyagi természetét, a fény keletkezését, terjedését, kölcsönhatását a testekkel, a fotoelektromos hatást. Ismerje a polarizáció jelenségét és fotografiai vonatkozását. Ismerje a spektrum és a színhőmérséklet fogalmát. Ismerje a színtan és színkeverés alapjait.	Ismerje a kirajzolt képkör fogalmát.
1.2. Lencsék leképezése, objektívek jellemzői	Ismerje a lencsék típusait, a leképezés törvényszerűségeit, a leképezési hibák és kijavításuk. Ismerje a fényrekesz jellemzőit és hatását. Ismerje a reflexiócsökkentő réteg működését. Ismerje a fotometria és a helyes expozíció fogalmát, a fotografiai expozíció, rekesz és zársebesség összefüggését.	Ismerje az objektívek optikai minősége: a vonalfelbontás, a brillancia és a kontraszt fogalmát.

2. Az analóg fényképezés technikai alapjai

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
2.1. Analóg fényképezőgépek, objektívek felépítése, működése, kezelése	Ismerje a filmes fényképezőgépek működését, kezelését, történetét, az objektívjeik és kiegészítőik főbb csoportjait. Ismerje az SLR fényképezőgépek felépítését, főbb részegységeinek működési elvét. Legyen képes használni az automatikákat a fényképezőgépben (fénymérés, élességállítás). Ismerje a redőnyzár, a központi zár, a vakuszinkron jelentőségét. Ismerje az objektív fényerejét, a képméret, a látószög, a képszög fogalmát. Ismerje a fix gyújtótávolságú és a zoomobjektíveket.	

3. Az analóg fényképezés és laborálás kémiai háttere

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
3.1. A fekete-fehér laborálás ismeretei	Ismerje és használni tudja a fekete-fehér labor eszközeit. Ismerje a fekete-fehér negatív- és pozitív kidolgozás elméletét. Ismerje a vegyszeres kidolgozás (előhívás, fixálás) oldatait, azok összetevőit.	Ismerje a színes labor eszközeit. Ismerje a színes negatív- pozitív kidolgozás elméleti alapjait. Ismerje a színes fordítás anyagok kidolgozásának elméletét.
3.2. Archaikus technikák	Ismerje a régi fotografiai eljárásokat.	Ismerje a laborgépek és a minilaboros kidolgozás működési elvét. Ismerje a laborkísérletek kémiai hátterét.

4. A digitális fényképezés technikai és elektronikai alapjai

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
4.1. A digitális képképzés elmélete és gyakorlata, a digitális fényképezőgépek szerkezete, működése	Ismerje a digitális fényképezőgépek működését, kezelését. Ismerje a memóriakártyák használatát, fajtáit, elemek és akkumulátorok használatát, fajtáit. Ismerje a számítógépek és perifériák használatát. Ismerje a számítástechnikai alapokat (processzor, merevlemez, memória meghatározását). Ismerje a digitális fényképezőgép képfeldolgozásának részegységeit, működési elvét. Ismerje a képérzékelők működési elvét és működésük közti különbséget, színkezelésüket. Ismerje a képjel erősítését digitalizálását, az A/D konverter működését. Ismerje a puffermemória szerepét. Ismerje a memóriakártyák főbb jellemzőit. Legyen képes képfeldolgozást végezni. Ismerje a fehéregyensúly szerepét, a színhőmérséklet-érzékenység beállítását. Ismerje a gradáció, szín, tónus fogalmát. Ismerje a fájlformátumokat és jellemzésüket, a veszteséges – veszteségmentes tömörítést. Ismerje a prezentációkészítés gyakorlatát.	Ismerje az elektromos töltéskép fogalmát. Ismerje a színmélység fogalmát. Ismerje a színrendszereket. Ismerje a színprofilokat. Ismerje az interpoláció fogalmát, előfordulását, következményét. Legyen képes hisztogramot elemezni.

5. A fénymérés módozatai, a megvilágítás fajtái

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
5.1. A fénymérés lehetőségei különböző fotográfiai helyzetekben	Ismerje a természetes és mesterséges fényforrások jellemzőit. Ismerje a világítástechnikát, a fényformáló előtétek használatát. Ismerje a fénymérés két módját, a kézi- és beépített fénymérőket, a TTL-es fénymérést. Ismerje a színhőmérséklet beállítását, összehangolását, a fénymérés, a helyes expozíció meghatározását.	Legyen képes felvételi szűrők alkalmazására.
5.2. A téma kiemelésének fotográfiai lehetőségei	Ismerje a kiemelés eszközeit, mélységélesség fogalmát, a fény irányítását az aranymetszés szabályát. Ismerje a természetes és mesterséges háttérképzést.	

6. A fényképfelvétel készítésének gyakorlata különböző helyszíneken

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
6.1. A fotográfus munkája különböző fotográfiai helyzetek, témák során	Legyen képes riport, színházi, divat, zsánerkép, fotóösszé készítésére. Legyen képes épület külső és belső fényképezésére. Legyen képes külső felvételek készítéshez szükséges eszközök, felszerelések használatára. Legyen képes a külső helyszínen történő fényképezéssel kapcsolatos szervezési feladatok ellátására.	

7. A műtermi fényképezés eszközei

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
7.1. A fotografiai képalkotás eszközei, lehetőségei a műteremben	Legyen képes a műtermi eszközök használatára, a műterem kialakítására, a felszerelés, eszközök biztonságos üzemeltetésére. Legyen képes igazolványkép, portré, gyerekfelvétel, esküvői, családi felvétel, csoportkép készítésére. Legyen képes tárgyfotó, dokumentum, reklámfelvételek készítésére. Legyen képes műtermi fényképezőgépek, kiegészítő berendezések kezelésére. Ismerje a háttér kialakításának lehetőségeit. Használja tudatosan a kompozíciós szabályokat, a modellek beállítását.	Legyen képes műtermi fényképezőgépek, kiegészítő berendezések kezelésére. Legyen képes a megfelelő objektív és speciális eszközök (pl. közgyűrű, kihuzat, előtétlencse, szín és szűrketábla) használatára. Legyen képes a műszaki fényképezőgépek használatára, a perspektíva korrekció használatára. Ismerje a törvényszerűségeket.

8. Fotótechnika- és fotótörténet

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
8.1. A fotótörténet előzményei és kezdetei	Ismerje a korai fotografiai eljárásokat. Ismerje a fotótörténetet a kezdetektől a 19. sz. végéig, Ismerje a fotótörténet a 19. sz. végétől az 1950-es évekig.	
8.2. Különböző témák a fotográfia történetében	Legyen képes tematikus csoportosításokra, ismerjen fotótörténeti példákat.	
8.3. Magyar fotográfusok	Ismerje a magyarok munkásságát a fotográfia fejlődésében.	
8.4. A fotográfia formanyelve	Ismerje a fotográfia formanyelvét, önálló értelmezési lehetőségeinek alkalmazását.	

	Ismerje a pillanatfotográfia kialakulását és annak következményeit. Ismerje a fotográfiát, mint művészeti ágat. Ismerje a fotográfiát és a modernizmust. Ismerje a dokumentáció és önkifejezés lehetőségeit a fotográfiában.	

9. Fényképeszeti szakrajz

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
9.1. Szabadkézi ábrázolás, vázlatkészítés, képalkotás lehetőségei	Legyen képes szabadkézi rajzolásra, vázlatkészítésre. Ismerje a kreatív ötletek felvetésének (vázlattervek készítése fotográfiai, grafikai, verbális eszközökkel) menetét. Ismerje a komponálás szabályait.	Legyen képes az ember és térábrázolás szabadkézi rajz és digitális eszközökkel történő megoldására. Ismerje a perspektíva törvényeit, a látószög, nézőpont fogalmát. Ismerje a színek törvényszerűségeit és kifejezőerejét. Ismerje a fény-árnyék viszonyok megjelenítését, kontraszthatások – a tónusképzés lehetőségeit.
9.2. Különböző ábrázolási technikák		Ismerje az ábrázolás különböző technikáit. Ismerje a különböző kompozíciók alkotását, montázs, kollázs, kevert és egyedi technikák alkalmazását.
9.3. Az absztrakció lehetőségei		Ismerje a látvány egyszerű rögzítését meghaladó ábrázolási formákat, átlényegítést, absztrakciót. Ismerje az egyszerű geometrikus formák, és térelemek megjelenítését. Ismerje az emberi test felépítését, anatómiai szerkezetét, arányait, mozgását.
9.4. Geometriai ábrázolás		Ismerje a térábrázolás geometriai rendszereit.

10. Kép és szövegszerkesztés

TÉMÁK	VIZSGASZINTEK	
	Középszint	Emelt szint
10.1. Grafikai sokszorosító eljárások	Ismerje a grafikai sokszorosító eljárások fajtáit.	Ismerje a színes nyomtatók fajtáit, működésüket, beállításukat.
10.2. Betűismeret	Ismerje a betűtípusokat.	
10.3. Digitális képszerkesztés alapjai	Legyen képes internetes eszközöket használni. Legyen képes analóg képet digitalizálni, ismerje a felbontás fogalmát. Legyen képes képet retusálni, digitális képekből újat előállítani (montázs). Ismerje a fotó, a képpont jellemzői, gradációs görbe, reflexió fogalmát. Ismerje az árnyalati terjedelem fogalmát. Ismerje az autotípiát fogalmát. Ismerje az additív és szubtraktív színkeverés fogalmát. Ismerje a színhőmérséklet, színmódok, képformátumok fogalmát.	
10.4. Színrendszerek	Ismerje a színrendszereket: RGB, CMYK. Legyen képes ábrákat, képeket méretezni, dönteni, forgatni, tükrözni, képfájlokat konvertálni (mód, formátum).	